

REPUBLIKA E KOSOVES / REPUBLIC OF KOSOVA QEVERIA E KOSOVES / VLADA KOSOVA - GOVERNMENT OF KOSOVA MINISTRIA E SHENDETESISË / MINISTARSTVO ZDRAVSTVA / MINISTRY OF HEALTH	
Njësia Org. Org. Jedinica Org. Unit	01
Nr. Prot. Broj Prot. Prot. No.	05-9996
Nr. i faqeve Br. stranica No. pages	- 38 -
Data: Datum: Date:	20 / 12 / 20 24
Prishtinë / a	

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosova
Qeveria-Vlada-Government
Ministria e Shëndetësisë/Ministarstvo Zdravstva/Ministry of Health
Zyra e Ministrit/Ured Ministra/Office of the Minister

Nr.206/XII/2024

Datë:20.12.2024

Ministri i Shëndetësisë, në mbështetje të nenit 145, pika 2 të Kushtetutës së Republikës së Kosovës, në përputhje me nenet 10 dhe 11 të Ligjit nr. 06/L-113 për Organizimin dhe Funkionimin e Administratës Shtetërore dhe Agjencive të Pavarura (Gazeta Zyrtare, Nr. 7, 01 Mars 2019), nenit 11 paragrafi 1.5 i Ligjit nr.08/L-117 për Qeverinë e Republikës së Kosovës, Rregullores (QRK) Nr.14/2023 për Fushat e Përgjegjësisë Administrative të Zyrës së Kryeministrit dhe Ministrive Shtojca 1 paragrafi 6 nën paragrafi 6.1, në bazë të shkresës me nr. prot.05-9868 datë 17.12.2024, nxjerrë këtë:

V E N D I M

- I.** Aprovohet Rekomandimi i Departamentit të Sistemit të Informimit Shëndetësor nr. Prot. 05-9868 datë 17.12.2024 „Struktura Organizative për Zbatimin e Planit Strategjik për Zhvillimin e Sistemit të Informimit Shëndetësor 2024-2030, Termat e Referencës (TeR).
- II.** Pjesë e këtij Vendimi është Propozimi për „Strukturen Organizative për Zbatimin e Planit Strategjik për Zhvillimin e Sistemit të Informimit Shëndetësor 2024-2030 , Termat e Referencës (TeR
- III.** Vendimi hyn në fuqi ditën e nënshkrimit.

Dr.Arben Viti
Ministër i Shëndetësisë

Vendimi i dërgohet:

- Zëvendësministrave;
- Sekretarit të përgjithshëm;
- DSISH;
- DZHSSH;
- Departamentit Ligjor;
- Arkivit të MSh-së;

**Struktura Organizative për zbatimin e Planit Strategjik për Zhvillimin e Sistemit të
Informimit Shëndetësor 2024-2030
Termet e Referencës (TeR)**

Akronimet

- **AKPPM** – Agjencia e Kosovës për Produkte dhe Pajisje Medicinale
 - **ARC** – Agjencia e Regjistrimit Civil
 - **ASK** – Agjencia e Statistikave të Kosovës
 - **AShI** – Agjencia e Shoqërisë së Informacionit
 - **DIEKP** – Departamenti për Integritet Europian dhe Koordinim të Politikave
 - **EDKISH** – Ekosistemi Digjital Kombëtar i Informimit Shëndetësor
 - **FSSh** – Fondi Sigurimeve Shëndetësore
-
- **GT** – Grupi Teknik
 - **IKSHPK** – Instituti Kombëtar i Shëndetësisë Publike
 - **IPD** – Infrastruktura Publike Digjitale
 - **KDSHDK** – Komiteti Drejtues për Shëndetin Digjital të Kosovës
 - **KPSH** – Kujdesi Primar Shëndetësor
 - **MSh** – Ministria e Shëndetësisë
 - **QKTGJ** – Qendra Kombëtare e Transfuzionit të Gjakut
 - **SISH** – Sistemi i Informacionit Shëndetësor
 - **ShSKUK** – Shërbimi Spitalor dhe Klinik Universitar i Kosovës
 - **TeR** – Termat e Referencës
 - **ZKM** – Zyra e Kryeministrit

Përmbledhje Ekzekutive

Për të zbatuar sistemin unik dhe të integruar të informimit shëndetësor si një prioritet kombëtar, pas aprovimit të Planit Strategjik për Zhvillimin e Sistemit të Informimit Shëndetësor 2024-2030 është krijuar një strukturë organizative e cila do të mbështesë zbatimin efektiv dhe koordinimin ndërmjet trupave menaxhuese dhe ekzekutive. Duke marrë parasysh kompleksitetin e aktiviteteve dhe ndërveprimin ndërmjet tyre, kjo strukturë synon të qartësojë detyrat dhe përgjegjësitë, si dhe të adresojë sfidat kryesore në zbatim.

Struktura organizative për zbatimin e Planit Strategjik për Zhvillimin e Sistemit të Informimit Shëndetësor 2024-2030 është e organizuar në tri nivele kryesore. Qëllimi i përbashkët i këtyre niveleve është krijimi dhe funksionalizimi i një sistemi të unifikuar që adreson detyrat e përcaktuara në strategji.

Në zbatim të Ligjit të shëndetësisë respektivisht të kapitullit IX ku është rregulluar sistemi i informimit shëndetësor, me të cilin është përcaktuar që Ministria siguron themelimin, zhvillimin dhe funksionimin e sistemit unik dhe të integruar të informimit shëndetësor në gjithë sektorin e shëndetësisë, pavarësisht nga forma e pronësisë, lloji i institucionit dhe organizimi i tij, të bazuar në normativa dhe standarde të përcaktuara nga Ministria.

Departamenti i sistemit të informimit shëndetësor në kuadër të Ministrisë ka barrën e kontraktimit për krijimin e sistemeve, mirëmbajtjen e tyre dhe aplikacioneve, menaxhimin e të dhënave, sigurimin e harduerit të nevojshëm për të gjithë përdoruesit në përputhje me planifikimin e të gjitha institucioneve që janë pjesë e sistemit shëndetësor publik, siguron në anën tjetër që sistemet shëndetësore të jenë të qasëshme edhe në institucionet e tjera private edhe publiko private në mënyrë që të gjenerohen raportet për indikatorët kyç në sektorin e shëndetësisë në përputhje me obligimet ligjore edhe obligimet e tjera të përcaktuara me legjislacionin në fuqi.

Të gjitha institucionet e sektorit të shëndetësisë qoftë publike në sektorin e shëndetësisë e kanë për obligim të sigurojnë që rrjeti të jetë funksional në institucionet e tyre, të identifikojnë harduer-in dhe të gjithat komponentet e tjera, të bëjnë planifikimin dhe kërkesat me Ministrinë e Shëndetësisë, të gjithë zyrtarët e teknologjisë së informacionit gjithashtu kanë për obligim të ofrojnë këshilla për përdoruesit e sistemeve respektivisht aplikacioneve respektive në institucionin ku ata veprojnë dhe kanë kontratë.

Komiteti Drejtues për Shëndetin Digjital të Kosovës (KDSHDK)

– Ky komitet ka rol drejtues, monitorues, koordinues dhe këshillues për krijimin e një ekosistemi kombëtar të informimit shëndetësor (SISh).

Komiteti Drejtues për Shëndetin Digjital të Kosovës (KDSHDK) ka një rëndësi të madhe për shumë aspekte të sistemit shëndetësor, përfshirë përmirësimin e qasjes, cilësisë dhe efikasitetit. Arsyet kryesore pse krijimi i një mekanizimi të dedikuar për shëndetin digjital është thelbësor:

Përmirësimi i qasjes në kujdesin shëndetësor: Komiteti Drejtues për Shëndetin Digjital të Kosovës (KDSHDK) mund të lehtësojë zhvillimin e mjeteve digjitale, si platformat e telemjekësisë në pajtim me legjislacionin në fuqi, të cilat ndihmojnë në mbulimin e hendekut të qasjes në zonat e largëta ose të nënshërbyera në Kosovë. Kjo u lejon pacientëve të konsultohen me ofruesit e kujdesit shëndetësor pa pasur nevojë të udhëtojnë larg, gjë që është veçanërisht e dobishme në zonat rurale.

Standardizimi i të Dhënave dhe Ndërveprueshmëria: Komiteti Drejtues për Shëndetin Digjital të Kosovës (KDSHDK) luan rol kyç në vendosjen dhe zbatimin e standardeve për shkëmbimin e të dhënave dhe ndërveprueshmërinë ndërmjet ofruesve të kujdesit shëndetësor. Kjo mundëson që sistemet e ndryshme të ndajnë të dhënat e pacientëve në mënyrë të sigurt dhe efikase, duke siguruar vazhdimësinë e kujdesit nëpër institucione të ndryshme të kujdesit shëndetësor.

Përmirësimi i Sistemeve të Informimit Shëndetësor (SISh): mekanizëm qëndror për shëndetin digjital mund të sigurojë që sistemet e informimit shëndetësor të zbatohen, mirëmbahen dhe standardizohen në mënyrë të duhur, duke kontribuar në përmirësimin e saktësisë së të dhënave, regjistrave të pacientëve dhe statistikave shëndetësore më të besueshme që informojnë vendimet për shëndetin publik.

Rritja e Efikasitetit dhe Kursimi i Kostove: Duke dixhitalizuar dhe automatizuar proceset, si regjistrimi i pacientëve, mbajtja e të dhënave dhe faturimi. Kjo jo vetëm që përmirëson efikasitetin operativ, por gjithashtu sjell kursime financiare për sistemin shëndetësor me kalimin e kohës.

Monitorimi i Përmirësuar i Shëndetit Publik: Me një infrastrukturë të fortë për shëndetin digjital, Kosova mund të gjurmojë dhe të përgjigjet më mirë ndaj sfidave të shëndetit publik, si shpërthimet e sëmundjeve ngjitëse, sëmundjeve kronike etj. Regjistrat e shëndetit digjital dhe analiza e të dhënave mund të ofrojnë njohuri kritike për ndërhyrje në kohë dhe formulimin e politikave efektive shëndetësore.

Promovimi i Privatësisë dhe Sigurisë: rekomandon, këshillon në krijimin e politikave për privatësinë/mbrojtjen e të dhënave dhe sigurinë kibernetike specifike për sektorin e shëndetësisë. Kjo është thelbësore për mbrojtjen e të dhënave të pacientëve dhe për të siguruar pajtueshmërinë me standardet ndërkombëtare të mbrojtjes së të dhënave.

Nxitja e Inovacionit në Kujdesin Shëndetësor: Komiteti Drejtues për Shëndetin Digjital të Kosovës (KDSHDK) promovon zbatimin e teknologjive inovative në kujdesin shëndetësor, si diagnostikimi me AI, aplikacionet për shëndet dhe mjetet e monitorimit në distancë. Këto inovacione kontribuojnë në kujdes më cilësor dhe një sistem shëndetësor më adaptues.

Mbështetja e Objektivave të Strategjisë sektoriale shëndetësore 2030 dhe Planit Strategjik për zhvillimin e sistemit të informimit shëndetësor 2024-2030: Strategjitë dhe planet strategjike në shëndetësi përfitojnë nga sistemet digjitale të shëndetit duke ofruar të dhëna të besueshme për planifikimin strategjik dhe alokimin e burimeve. Komiteti Drejtues për Shëndetin Digjital të Kosovës (KDSHDK) rekomandon që nismat e shëndetit digjital me qëllimet më të gjera të kujdesit shëndetësor harmonizohen përmes një qasje të unifikuar për përmirësimin e kujdesit shëndetësor.

Komiteti Drejtues për Shëndetin Digjital të Kosovës (KDSHDK) është i domosdoshëm për ofrimin e qasjes strategjike në funksion të modernizimit e infrastrukturës shëndetësore në Kosovë, duke krijuar një ekosistem të mundësuar nga teknologjia digjitale që plotëson kërkesat në rritje për kujdes shëndetësor dhe ofron një bazë për përmirësime të qëndrueshme në shëndetësi në mbarë vendin.

Grupi Teknik (GT)

– Grupi Teknik vepron si një urë lidhëse ndërmjet KDSHDK, organizatave dhe njësisve në kuadër të Ministrisë së Shëndetësisë (MSh). Ky grup ka për detyrë koordinimin e aktiviteteve, adresimin e kërkesave strategjike dhe teknike, dhe përbëhet nga vendimmarrës, ekspertë të teknologjisë dhe shëndetësisë, si dhe ekipe për zbatimin teknik.

Organizatat dhe Departamentet Brenda dhe Jashtë Ministrisë së Shëndetësisë

– Ky nivel përfshin të gjitha organizatat në kuadër të sektorit të shëndetësisë, departamentet dhe njësitë përkatëse në Ministri dhe jashtë MSh që marrin pjesë sipas nevojës. Roli i tyre është përshkrimi i proceseve të punës, ndërlihdja e sistemeve, testimi dhe popullimi i të dhënave. Gjithashtu, njësitë përkatëse mbajnë përgjegjësinë për funksionimin teknik të sistemit.

Kjo strukturë e plotë dhe e ndarë qartë synon të sigurojë zbatim të qëndrueshëm dhe koordinim të vazhdueshëm të Planit Strategjik për Zhvillimin e Sistemit të Informimit Shëndetësor, duke krijuar një sistem të përmbushur me standardet dhe kërkesat specifike të sektorit shëndetësor në Kosovë.

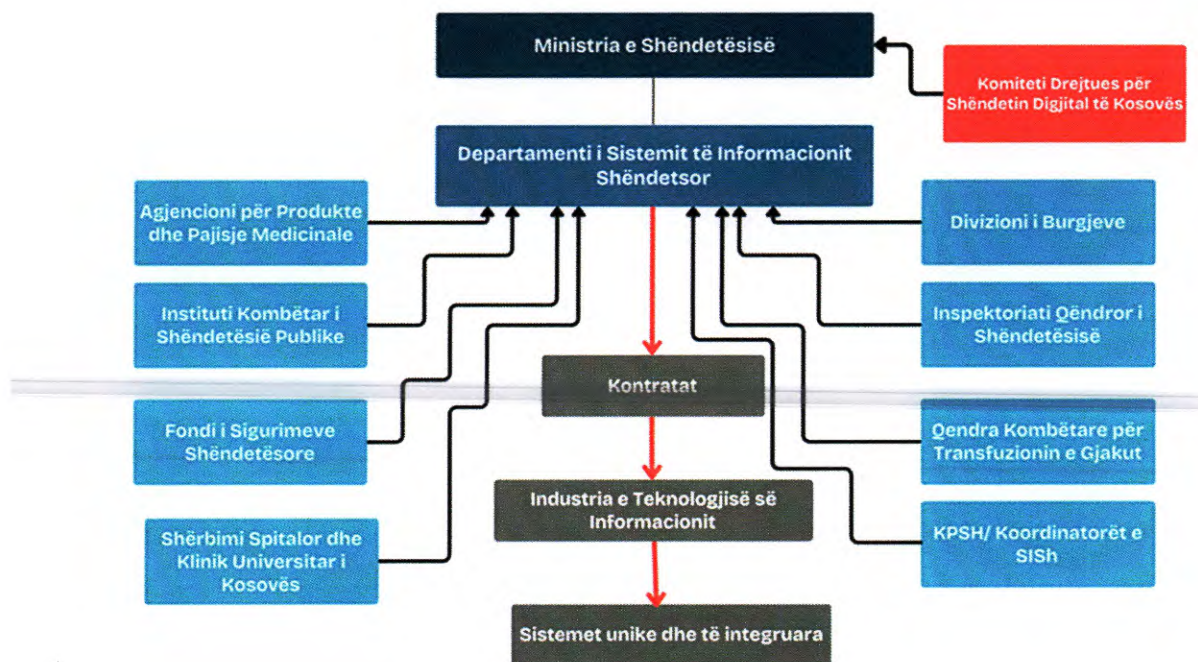

Figura 1 : Organogrami

Ndërprerja, Modifikimi dhe Variacioni i TeR

Termet e Referencës propozohen nga Komiteti dhe miratohen nga Ministri sipas procedurave të përcaktuara nga Rregullorja e Komitetit.

Komiteti Drejtues për Shëndetin Digjital të Kosovës (KDSHDK)

Qëllimi i KDSHDK

Komiteti Drejtues për Shëndetin Digjital të Kosovës (KDSHDK) ka rol këshillues dhe ofron monitorim të vazhdueshëm, drejtim strategjik dhe koordinim të veprimeve për të krijuar një ekosistem të plotë kombëtar të sistemit të informimit shëndetësor (SISH).

Detyrat dhe përgjegjësitë e KDSHDK:

- Propozon hartimin, përditësimin dhe revidimin eventual të Strategjisë së Shëndetit Digjital:** KDSHDK propozon hartimin, përditësimin dhe revidimin eventual të strategjisë të shëndetit digjital dhe planin e zhvillimit të Sistemit të Informimit Shëndetësor (SISH), për drejtimin e përgjithshëm dhe qëllimet afatgjata të shëndetit digjital në Kosovë.
- Drejtimi dhe Monitorimi i Zbatimit të Sistemeve të Informimit Shëndetësor:** Komiteti monitoron zbatimin dhe funksionimin e sistemeve të informimit shëndetësor në pajtim me strategjinë e përcaktuar, ofron këshilla, rekomandime për Departamentin

e sistemit të informimit shëndetësor dhe për Planifikim dhe Menaxhim Strategjik të SISH-it;

3. **Propozon hartimin e Politikave për Menaxhimin e Informimit Shëndetësor:** KDSHDK do të propozojë politika që udhëheqin menaxhimin e informimit shëndetësor.
4. **Rekomandon opsione për sigurimin e Burimeve Financiare dhe Mbështetjes:** KDSHDK rekomandon sigurimin e fondeve për zbatimin e strategjisë së shëndetit digjital, përfshirë rekomandimin për burimin e fondeve.
5. **Zgjidhja e Çështjeve Strategjike dhe Teknike:** KDSHDK fasilton adresimin e sfidave kryesore të identifikuara nga grupi teknik gjatë zbatimit të Planit të veprimit të Planit Strategjik për zhvillimin e sistemit të informimit shëndetësor 2024-2030, dhe brenda fushë veprimit jep rekomandime për zgjidhjen e problemeve të evidentuara.
6. **Koordinimi me Akterët Kryesorë:** udhëzon bashkëpunimin ndërmjet hisedarëve, përfshirë Ministrinë e shëndetësisë, ofruesit e kujdesit shëndetësor, institucionet tjera qeveritare, jo-qeveritare vendore, për të siguruar koordinimin dhe mbështetjen e nismave të shëndetit digjital në pajtim standardet ndërkombëtare.
7. **Mbikëqyrja e Ndërveprueshmërisë dhe Standardeve të të Dhënave:** KDSHDK propozon standardet për shkëmbimin e të dhënave dhe ndërveprueshmërinë e sistemeve, duke siguruar që të gjitha sistemet shëndetësore të Kosovës të funksionojnë në harmoni.
8. **Fuqizimi i Kapaciteteve dhe Trajnimi:** KDSHDK rekomandon programe trajnimi dhe nisma për të rritur aftësitë digjitale të profesionistëve të shëndetësisë dhe të stafit teknik, për të garantuar përdorimin e duhur dhe të sigurt të teknologjive digjitale në sektorin shëndetësor.
9. **Hulumtim dhe Vlerësim:** propozon hulumtime dhe vlerësime për të matur ndikimin dhe efektivitetin e nismave të shëndetit digjital dhe për të informuar vendimmarrjen për zhvillime të ardhshme.

Përgjegjësistë e KDSHDK-rë ndikojnë në krijimin e ekosistemit të qëndrueshëm dhe funksional të informimit shëndetësor në Kosovë, duke siguruar që sistemet digjitale të mbështesin një kujdes shëndetësor cilësor dhe të aksesueshëm për të gjithë qytetarët.

KDSHDK drejtohet nga Ministri i Shëndetësisë ose një zyrtar i deleguar që raporton tek Ministri i Shëndetësisë.

Anëtarësia dhe Kuorumi

- **Kryesuesi:** Ministri i Shëndetësisë ose zyrtari i deleguar
- **Zv.Kryesues:** Departamenti i Sistemit të Informimit Shëndetësor (SISH),
- **Sekretaria:** Departamenti i Sistemit të Informimit Shëndetësor (SISH)
- **Anëtarët:** Përfaqësues nga:

- Shërbimi Spitalor dhe Klinik Universitar i Kosovës (ShSKUK)
 - Instituti Kombëtar i Shëndetësisë Publike të Kosovës (IKSHPK)
 - Fondi i Sigurimeve Shëndetësore (FSSh)
 - Zyra e Kryeministrit (ZKM)
 - Përfaqësues nga Ministria e administrimit të pushtetit lokal (MAPL)
 - Përfaqësues nga Agjencia e Regjistrimit Civil (ARC)
 - Përfaqësues nga Agjencia e Shoqërisë së Informimit (ASHI)
 - Përfaqësues nga Agjencia e Statistikave të Kosovës (ASK)
-
- Përfaqësues nga Agjencia për informim dhe privatësi (AIP)
 - Përfaqësues nga Agjencia për Siguri Kibernetike
 - Departamenti Ligjor
 - Departamenti për Planifikim Strategjik Shëndetësor

Komiteti mund të zgjerojë anëtarësinë për organizata ose individë të tjerë në bazë të nevojës. Komiteti do të zhvillojë aktivitetet në bazë të rregullores së punës së funksionimit të tij dhe kjo rregullore do të miratohet nga vetë komiteti. Vendimet merren sipas kuorumit të përcaktuar me rregullore.

Grupi Teknik (GT) për zbatim

Detyrat dhe Përgjegjësitë e Grupit Teknik (GT):

1. **Adresimi i Kërkesave Strategjike dhe Teknike:** GT është përgjegjës për identifikimin dhe trajtimin e kërkesave që lidhen me zbatimin e strategjisë së shëndetit digjital dhe nevojave teknike që dalin nga kjo strategji.
2. **Hartimi dhe Mbikëqyrja e Standardeve:** GT luan rol në zhvillimin, aprovimin e standardeve për shkëmbimin e të dhënave, ndërveprueshmërinë e sistemeve dhe sigurinë e informimit në sistemet shëndetësore digjitale.
3. **Monitorimi i Komponentëve Softuerik të EDKISH-it:** GT monitoron zhvillimin dhe performancën e komponentëve softuerik të Ekosistemit Digjital Kombëtar të Informimit Shëndetësor (EDKISH) për të siguruar funksionimin efikas dhe të qëndrueshëm.
4. **Sigurimi i Qasjes dhe Mbrojtjes së të Dhënave:** GT përfshihet në zbatimin e praktikave më të mira për mbrojtjen e të dhënave dhe sigurinë, duke u siguruar që informacioni shëndetësor të jetë i sigurt dhe i aksesueshëm vetëm për personat e autorizuar.
5. **Mbikëqyrja dhe Koordinimi i Infrastrukturës Teknike:** GT siguron që infrastruktura teknologjike e nevojshme për funksionimin e sistemeve shëndetësore

digjitale të jetë e përshtatshme dhe funksionale, përfshirë lidhjen me infrastrukturën publike digjitale.

6. **Hartimi i Procedurave standarde të operimit (PSO):** GT harton PSO dhe ofron udhëzime teknike për funksionimin e sistemeve të informimit shëndetësor, duke përfshirë ruajtjen, qasjen dhe shpërndarjen e informimit.
7. **Konsultimi dhe Koordinimi me Akterë të Tjerë:** GT bashkëpunon ngushtë me hisedarë të ndryshëm në fushën e shëndetësisë digjitale, duke përfshirë ekspertë të teknologjisë dhe përfaqësues të institucioneve shëndetësore, për të siguruar që standardet dhe politikat teknike të jenë të harmonizuara.
8. **Përmirësimi i Kapaciteteve Teknike:** GT organizon dhe ofron trajnime për përmirësimin e aftësive teknike dhe digjitale të personelit të përfshirë në zbatimin dhe menaxhimin e sistemeve shëndetësore digjitale.

Objektivat e Grupit Punues Teknik

1. **Mbikëqyrja e standardeve të të dhënave**
 - Miratimi dhe përdorimi i standardeve që mbështesin Planin Strategjik për zhvillimin e sistemit të informimit shëndetësor 2024-2030.
2. **Sigurimi i adresimit të nismave strategjike**
 - Angazhimi me standardet dhe organet akredituese kombëtare dhe ndërkombëtare.
 - Hartimi i planit për një EDKISH të ndërveprueshëm.
 - Zbatimi i modelit për menaxhimin e të dhënave dhe qasjes.
 - Zbatimi i ID-së kombëtare për kujdesin shëndetësor.
3. **Zhvillimi i udhëzimeve për EDKISH-në**
 - Standardizimi i të dhënave dhe përkufizimi i teknikave në sektorin shëndetësor.
 - Krijimi dhe miratimi i Identifikuesit Universal të Pacientit.
 - Sigurimi i qasjes dhe standardeve të sigurisë.
4. **Monitorimi i komponentëve softuerik të EDKISH-së**
 - Përdorimi i ndërfaqeve dhe sigurimi i performancës së tyre.
5. **Adresimi i nismave strategjike për regjistrat ndërveprues**
 - Zhvillimi dhe implementimi i regjistrave bazë për sisteme ndërvepruese.
 - Plani strategjik për analizën e të dhënave shëndetësore dhe avancimin e aftësive raportuese.
6. **Hartimi i udhëzimeve për integrimin e EDKISH-së**
7. **Mbikëqyrja e komponentëve infrastrukturorë të EDKISH-së**
 - Përafrimi me Infrastrukturën Publike Digjitale të Kosovës (IPD).

8. Sigurimi i lidhjes në rrjetin qeveritar për institucionet shëndetësore

- Zhvillimi i standardeve për qëndrueshmërinë e institucioneve shëndetësore dhe për të gjitha nivelet e sistemit shëndetësor.

9. Zhvillimi i udhëzimeve për ruajtjen dhe sigurinë e të dhënave

- Standardet për ruajtjen dhe menaxhimin e infrastrukturës së serverëve, sigurinë fizike dhe elektronike të të dhënave.

10. Sigurimi i informimit kthyes për KDSHDK-në dhe diseminimi i saktë për anëtarët e Këshillit.

11. Ndërlidhja dhe koordinimi me grupet e tjera punuese

12. Koordinimi me akterët që punojnë në fusha të ngjashme

13. Identifikimi i fushave teknike për zbatimin e Strategjisë së Shëndetësisë Digjitale

14. Përditësimi vjetor i planit të punës për Strategjinë e Shëndetësisë Digjitale

15. Qeverisja e përgjithshme për prezantimin, rishikimin, miratimin dhe funksionalizimin e softuerit të EDKISH-së.

Aktivitetet Kryesore:

1. Aktivitetet e Përgjithshme:

- Takimet e rregullta (së paku një herë në muaj).
- Dokumentimi i takimeve.
- Ofrimi i informimit kthyes për anëtarët e grupit.

2. Zbatimi i Planit strategjik për SISH:

- Rishikimi vjetor i planit të punës dhe afateve kohore.
- Sigurimi i udhëheqjes dhe udhëzimeve për realizimin e qëllimeve.
- Pranimi i raporteve dhe monitorimi i progresit nga anëtarët.

3. Konsultimi me Akterët dhe Ekspertët:

- Koordinimi dhe konsultimi i vazhdueshëm me akterët dhe ekspertët në fushën e shëndetësisë digjitale.

4. Koordinimi i të Dhënave Teknike:

- Menaxhimi dhe koordinimi i të dhënave teknike për zhvillimin e sistemeve të informimit shëndetësor.

Anëtarësia dhe Kuorumi:

Kuorumi i grupit teknik, vlerësohet me shumicë të pjesëmarrjes së pranishme sipas ligjit për procedurën e përgjithshme administrative.

Përgjegjësitë e Grupit Teknik:

1. Mbështetje për Menaxhmentin dhe Administratën:

- Asistenca në zbatimin e politikave dhe udhëzimeve të menaxhimit dhe administratës.

2. Mbështetje në Zhvillimin e Kapaciteteve Administrative:

- Ofrimi i ndihmës për përmirësimin e kapaciteteve administrative të organizatës dhe institucioneve të shëndetësore.

3. Mbështetje në Zhvillimin e Sistemeve Mbështetëse:

- Kontribut në zhvillimin dhe përmirësimin e sistemeve mbështetëse për shëndetësinë digjitale.

4. Mbështetje në Zhvillimin e Sistemeve Bazë Mjekësore:

- Kontribut në zhvillimin e sistemeve bazike mjekësore dhe integrimin e tyre në sistemin e informimit.

5. Mbështetje në Zhvillimin e Sistemeve të Shëndetit Digjital:

- Lehtësimi i përparimit dhe implementimit të sistemeve të shëndetit digjital në nivel kombëtar.

6. Mbështetje në Zhvillimin e Harduerit:

- Asistencë në zhvillimin dhe zbatimin e zgjidhjeve harduerike për sistemet e shëndetësisë.

7. Këshilla për Sigurinë Kibernetike dhe Mbrojtjen e të Dhënave:

- Ofrimi i udhëzimeve dhe mbështetje për përmirësimin e masave të sigurisë kibernetike dhe mbrojtjen e të dhënave shëndetësore.

8. Përbërja e grupit teknik kyç: Nëngrupet mund të formohen varësisht nevojave që i vlerëson kryesuesi i Grupit teknik kyç

- **Kryesues-** Drejtori i Departamentit të Sistemit të informimit shëndetësor.
- **Ministria e Shëndetësisë (MSH):** (Administrata e MSH-së, Departamenti i Burgjeve dhe Instituti Special i Shtimes)
- **Instituti Kombëtar i Shëndetësisë Publike të Kosovës (IKSHPK)**
- **Qendra Kombëtare e Transfuzionit të Gjakut (QKKTGJ)**
- **Agjencia kosovare për pajisje dhe produkte medicinale (AKPPM)**
- **Inspektorati Shëndetësor i Kosovës (nga një përfaqësues për Departament)**
- **Shërbimi Spitalor dhe Klinik Universitar i Kosovës (SHSKUK)**
- **Kujdesi parësor shëndetësor/Komuna e Prishtinës (KPSH)**

- **Fondi i sigurimit shëndetësor (FSSH)**
- **Institucionet Shëndetësore Private dhe Publiko-Private.**

Detyrat dhe Përgjegjësitë e Zyrtarëve të IT-së dhe Koordinatorëve të SISH-it

1. **Përshkrimi i Procesit të Punës:** Siguron që zhvillimi i sistemeve të jetë në përputhje me kërkesat dhe nevojat e organizatës.
2. **Mbledhja e Kërkesave Teknike:** Mbledh dhe adreson kërkesat teknike për zhvillimin dhe përmirësimin e sistemeve softuerike, dhe i paraqet ato për shqyrtim në Ministrinë e Shëndetësisë (MSh).
3. **Rekomandime për Ruajtjen e të Dhënave dhe Sigurinë e Sistemeve:** Ofron udhëzime për mbrojtjen e të dhënave personale dhe garantimin e sigurisë në përdorimin e sistemeve.
4. **Menaxhimi i Qasjes së Përdoruesve:** Menaxhon dhe administron qasjen e përdoruesve në sistemet përkatëse, duke siguruar që çdo përdorues ka qasje në përputhje me përgjegjësitë dhe detyrat e tij.
5. **Zbatimi dhe Përkujdesja për Infrastrukturën e TI-së:** Siguron zbatimin dhe mirëmbajtjen e infrastrukturës IT, duke garantuar funksionimin e saj optimal.
6. **Identifikimi i Nevojave të Rrjetit dhe Planifikimi:** Planifikon dhe identifikon kërkesat për të ruajtur funksionalitetin e rrjetit qeveritar në mënyrë që ai të funksionojë pa ndërprerje.
7. **Planet e Rikuperimit pas Fatkeqësive:** Zbaton dhe mirëmban planet për rikuperimin e sistemeve të TI-së pas ndonjë fatkeqësie, duke përfshirë rikuperimin e harduerit.
8. **Zbatimi dhe Mbështetja e Sistemit të Informimit Shëndetësor (SISH):** Siguron që sistemi i informimit shëndetësor të jetë operativ dhe i qasshëm, duke ruajtur qasshmërinë dhe disponueshmërinë e të dhënave të pacientëve.
9. **Identifikimi i Nevojave për Trajnime Shtesë:** Identifikon mundësitë për trajnime dhe ri trajnime të vazhdueshme për stafin e institucioneve shëndetësore.
10. **Shërbimet e Ndhmës Teknike (Help Desk):** Ofron mbështetje teknike përmes tavolinës së ndihmës për të adresuar çështjet dhe problemet teknike.
11. **Menaxhimi i Projekteve të TI-së:** Menaxhon dhe siguron realizimin efikas të projekteve të teknologjisë së informimit.
12. **Promovimi i Ndërveprimit të Sistemeve:** Lehtëson ndërveprimin dhe integrimin e sistemeve të ndryshme të informimit shëndetësor për një funksionim më efikas.
13. **Identifikimi dhe Adresimi i Vështirësive në SISH:** Identifikon vështirësitë që lindin në SISH dhe adreson ato duke ndjekur rregullat dhe procedurat përkatëse.
14. **Futja e të Dhënave në SISH në Kohë dhe të Saktë:** Siguron që të dhënat të futen në sistemin e informimit shëndetësor në kohë dhe me saktësi.
15. **Bashkëpunimi me Njësitë Rajonale dhe Qendrore të SISH:** Koordinon dhe mbështet bashkëpunimin ndërmjet njësive rajonale dhe qendrore të SISH për një menaxhim më të mirë të të dhënave dhe sistemeve.
16. **Popullimi i Sistemit:** Siguron që sistemi të mbushet me të dhënat e nevojshme, duke respektuar detyrat dhe përgjegjësitë e caktuara për secilin sektor.

17. **Raportimi Standard:** Raporton në përputhje me formatet standard të krijuara nga Drejtoria e SISH (DSISh) për kërkesat për pajisje IT, trajnime dhe sisteme, të cilat do të rivlerësohen nga DSISh në bazë të prioriteteve dhe vlerësimeve aktuale.
18. **Konfidencialiteti i të Dhënave:** Siguron që çdo përdorues të nënshkruajë dokumentin për ruajtjen e konfidencialitetit dhe privatësinë e të dhënave personale shëndetësore, në përputhje me ligjin për mbrojtjen e të dhënave.

**Organizational Structure for the Implementation of the Strategic Plan for the
Development of the Health Information System 2024-2030
Terms of Reference (ToR)**

Acronyms

- **KMA** – Kosovo Medicines Agency
 - **CRA** – Civil Registration Agency
 - **KAS** – Kosovo Agency of Statistics
 - **AIS** – Agency for Information Society
 - **DEIPC** – Department of European Integration and Policy Coordination
 - **NDHIE** – National Digital Health Information Ecosystem
 - **HIF** – Health Insurance Fund
-
- **TG** – Technical Group
 - **NIPHK** – National Institute of Public Health
 - **DPI** – Digital Public Infrastructure
 - **DHSCK** – Digital Health Steering Committee of Kosovo
 - **PHC** – Primary Health Care
 - **MoH** – Ministry of Health
 - **NBTC** – National Blood Transfusion Center
 - **HIS** – Health Information System
 - **KHUCS** – Kosovo Hospital University Clinical Service
 - **ToR** – Terms of Reference
 - **OPM** – Office of the Prime Minister

Executive Summary

In order to implement the unique and integrated health information system as a national priority, following the approval of the Strategic Plan for the Development of the Health Information System 2024-2030, an organizational structure has been established that will support effective implementation and coordination between the management and executive bodies. Taking into account the complexity of the activities and the interaction between them, this structure aims to clarify tasks and responsibilities, as well as address the main challenges in implementation.

The organizational structure for the implementation of the Strategic Plan for the Development of the Health Information System 2024-2030 is organized into three main levels. The common goal of these levels is the creation and functionalization of a unified system that addresses the tasks defined under the strategy.

In accordance with the Health Law, respectively Chapter IX, which regulates the health information system, it is determined that the Ministry ensures the establishment, development and functioning of a unique and integrated health information system in the entire health sector, regardless of the form of ownership, type of institution and its organization, based on norms and standards determined by the Ministry..

The Department of Health Information Systems within the Ministry has the responsibility of contracting for the establishment of systems, their maintenance and applications, data management, providing the necessary hardware for all users in accordance with the planning of all institutions that are part of the public health system, on the other hand, ensures that health systems are accessible to other private and public-private institutions in order to generate reports on key indicators in the health sector in accordance with legal obligations and other obligations determined by the legislation in force..

All institutions in the health sector, whether public or private, are obliged to ensure that the network is functional in their institutions, to identify the hardware and all other components, to make planning and requests with the Ministry of Health, all information technology officers are also obliged to provide advice to system users or relevant applications in the institution where they operate and have a contract.

Digital Health Steering Committee of Kosovo (DHSCK)

– This committee has a leadership, monitoring, coordinating and advisory role for the creation of a national health information ecosystem (HIS).

Digital Health Steering Committee of Kosovo (DHSCK) is of great importance for many aspects of the health system, including improving access, quality and efficiency. The main reasons why the establishment of a dedicated mechanism for digital health is essential:

Improving access to healthcare: The Digital Health Steering Committee of Kosovo (DHSCK) can facilitate the development of digital tools, such as telemedicine platforms in accordance with applicable legislation, which help bridge the access gap in remote or underserved areas in Kosovo. This allows patients to consult with healthcare providers without having to travel far, which is particularly beneficial in rural areas.

Data Standardization and Interoperability: The Digital Health Steering Committee of Kosovo (DHSCK) plays a key role in establishing and implementing standards for data exchange and interoperability between healthcare providers. This enables different systems to share patient data securely and efficiently, ensuring continuity of care across different healthcare institutions.

Improving Health Information Systems (HIS): A central mechanism for digital health can ensure that health information systems are properly implemented, maintained and standardized, contributing to improved data accuracy, patient records and more reliable health statistics that inform public health decisions.

Increased Efficiency and Cost Savings: By digitizing and automating processes, such as patient registration, record keeping, and billing. This not only improves operational efficiency, but also brings financial savings to the healthcare system over time.

Improved Public Health Monitoring: With a strong digital health infrastructure, Kosovo can better track and respond to public health challenges, such as outbreaks of infectious diseases, chronic diseases, etc. Digital health registries and data analysis can provide critical insights for timely interventions and the formulation of effective health policies.

Promoting Privacy and Security: recommends, advises on the creation of privacy/data protection and cybersecurity policies specific to the healthcare sector. This is essential for protecting patient data and ensuring compliance with international data protection standards.

Promoting Innovation in Healthcare: The Digital Health Steering Committee of Kosovo (DHSCK) promotes the implementation of innovative technologies in healthcare, such as AI diagnostics, health applications, and remote monitoring tools. These innovations contribute to better quality care and a more adaptive healthcare system.

Supporting the Objectives of the Health Sector Strategy 2030 and the Strategic Plan for the development of Health Information System 2024-2030: Strategies and strategic plans in health benefit from digital health systems by providing reliable data for strategic planning and resource allocation. The Digital Health Steering Committee of Kosovo (DHSCK) recommends that digital health initiatives are aligned with broader healthcare goals through a unified approach to improving healthcare.

The Digital Health Steering Committee of Kosovo (DHSCK) is essential for providing a strategic approach to modernizing the health infrastructure in Kosovo, creating an ecosystem enabled by digital technology that meets the growing demands for healthcare and provides a foundation for sustainable improvements in health across the country.

Technical Group (TG)

– The Technical Group acts as a bridge between the DHSCK, organizations and units within the Ministry of Health (MoH). This group is tasked with coordinating activities, addressing strategic and technical requirements, and is comprised of decision-makers, technology and health experts, and technical implementation teams.

Organizations and Departments Inside and Outside the Ministry of Health

– This level includes all organizations within the health sector, relevant departments and units within the Ministry and outside the Ministry of Health that participate as needed. Their role is to describe work processes, interconnect systems, test and populate data. Also, the relevant units are responsible for the technical system functioning.

This complete and clearly divided structure aims to ensure sustainable implementation and continuous coordination of the Strategic Plan for the Development of the Health Information System, creating a system that meets the standards and specific requirements of the health sector in Kosovo.

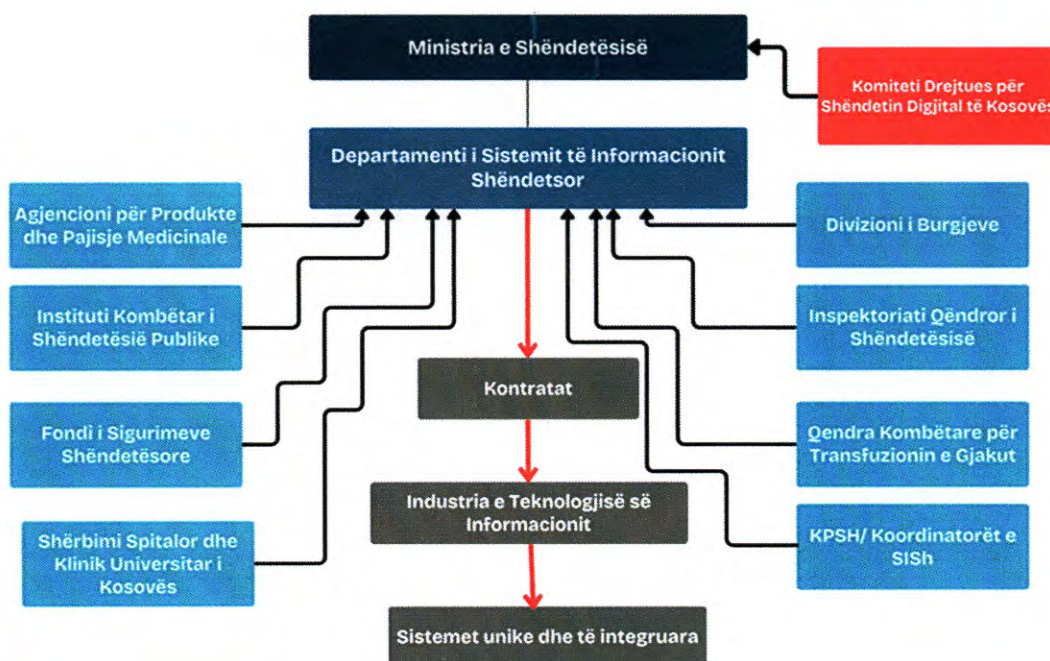

Figure 1: Organizational chart

Termination, Modification and Variation of the ToR

The Terms of Reference are proposed by the Committee and approved by the Minister according to the procedures set out in the Committee's Regulations.

Digital Health Steering Committee of Kosovo (DHSCK)

The purpose of the DHSCK

The Digital Health Steering Committee of Kosovo (DHSCK) has an advisory role and provides ongoing monitoring, strategic direction, and coordination of actions to create a complete national ecosystem of health information system (HIS).

Duties and responsibilities of the DHSCK:

- 1. Proposes the drafting, updating and eventual revision of the Digital Health Strategy:** DHSCK proposes the drafting, updating and the eventual revision of the digital health strategy and the Health Information System (HIS) development plan, for the overall management and long-term goals of digital health in Kosovo.
- 2. Management and Monitoring of the Implementation of Health Information Systems:** The Committee monitors the implementation and functioning of health information systems in accordance with the defined strategy, provides advice, recommendations to the Department of Health Information System and Strategic Management and Planning of HIS;
- 3. Proposes the drafting of Health Information Management Policies:** DHSCK will propose policies that guide health information management.
- 4. Recommends options for securing financial resources and support:** The DHSCK recommends securing funds for the implementation of the digital health strategy, including a recommendation for the source of funds.
- 5. Resolving Strategic and Technical Issues:** DHSCK facilitates addressing the key challenges identified by the technical group during the implementation of the Action Plan of Strategic Plan for the development of Health Information System 2024-2030, and within its scope gives recommendations for solving the identified problems.
- 6. Coordination with Key Stakeholders:** guides collaboration between stakeholders, including the Ministry of Health, healthcare providers, other governmental, non-governmental and local institutions, to ensure coordination and support of digital health initiatives in accordance with international standards.
- 7. Oversight of Data Interoperability and Standards:** DHSCK proposes standards for data exchange and systems interoperability, ensuring that all of Kosovo's health systems function in harmony.
- 8. Capacity Building and Training:** DHSCK recommends training programs and initiatives to increase the digital skills of health professionals and technical staff, to ensure the appropriate and safe use of digital technologies in the health sector.

9. **Research and Evaluation:** proposes research and evaluations to measure the impact and effectiveness of digital health initiatives and to inform decision-making for future developments.

DHSCK's responsibilities have an impact to the establishment of a sustainable and functional health information ecosystem in Kosovo, ensuring that digital systems support quality and accessible healthcare for all citizens.

The DHSCK is headed by the Minister of Health or a delegated official reporting to the Minister of Health.

Membership and Quorum

- **Chair:** Minister of Health or delegated official
- **Deputy Chair:** Department of Health Information System (HIS),
- **Secretariat:** Department of Health Information System (HIS)
- **Members:** Representatives from:
 - Kosovo Hospital University Clinical Service (KHUCS)
 - National Institute of Public Health of Kosovo (NIPHK)
 - Health Insurance Fund (HIF)
 - Office of the Prime Minister (OPM)
 - Representative from the Ministry of Local Government Administration (MLGA)
 - Representative from the Civil Registration Agency (CRA)
 - Representative from the Agency of Information Society (AIS)
 - Representative from the Kosovo Agency of Statistics (KAS)
 - Representative from the Information and Privacy Agency (IPA)
 - Representative from the Cyber Security Agency
 - Legal Department
 - Department of Strategic Health Planning

The Committee may extend its membership to other organizations or individuals as necessary. The Committee shall conduct its activities in accordance with its own rules of procedure of its operation, which shall be approved by the Committee itself. Decisions shall be taken by a quorum determined by the Regulation.

Technical Group (TG) for implementation

Duties and Responsibilities of the Technical Group (TG):

1. **Addressing Strategic and Technical Requirements:** The TG is responsible for identifying and addressing requirements related to the implementation of the digital health strategy and the technical needs arising from this strategy.
2. **Standards Development and Oversight:** The TG plays a role in the development, approval of standards for data exchange, systems interoperability, and information security in digital health systems.
3. **Monitoring of NDHIE Software Components:** The TG monitors the development and performance of the software components of the National Digital Health Information Ecosystem (NDHIE) to ensure efficient and sustainable functioning.
4. **Ensuring Data Access and Protection:** TG is involved in implementing best practices for data protection and security, ensuring that health information is secure and accessible only to authorized persons.
5. **Oversight and Coordination of Technical Infrastructure:** The TG ensures that the technological infrastructure necessary for the operation of digital health systems is appropriate and functional, including connection to public digital infrastructure.
6. **Drafting Standard Operating Procedures (SOPs):** The TG drafts SOPs and provides technical guidance for the operation of health information systems, including the storage, access, and dissemination of information.
7. **Consultation and Coordination with Other Stakeholders:** The TG collaborates closely with various stakeholders in the field of digital health, including technology experts and representatives of health institutions, to ensure that technical standards and policies are harmonized.
8. **Improving Technical Capacities:** The TG organizes and provides training to improve the technical and digital skills of personnel involved in the implementation and management of digital health systems.

Objectives of the Technical Working Group

1. **Oversight of data standards**
 - Adoption and use of standards that support the Strategic Plan for the development of health information system 2024-2030 .
2. **Ensuring strategic initiatives are addressed**
 - Engagement with national and international standards and accreditation bodies.
 - Drafting a plan for an interoperable NDHIE.
 - Implementing the model for data management and access.
 - Implementation of the national ID for healthcare.
3. **Development of guidelines for NDHIE**
 - Data standardization and definition of techniques in the health sector.

- Creation and approval of the Universal Patient Identifier.
- Ensuring access and security standards.
- 4. Monitoring of NDHIE software components**
 - Using interfaces and ensuring their performance.
- 5. Addressing strategic initiatives for interactive registries**
 - Development and implementation of basic registries for interactive systems.
 - Strategic plan for health data analysis and advancing reporting capabilities.
- 6. Drafting guidelines for the NDHIE integration**
- 7. Supervision of NDHIE infrastructure components**
 - Alignment with the Kosovo Digital Public Infrastructure (DPI).
- 8. Ensuring connectivity to the government network for health institutions**
 - Development of standards for the sustainability of health institutions and for all levels of the health system.
- 9. Development of guidelines for data storage and security**
 - Standards for maintaining and managing server infrastructure, physical and electronic data security.
- 10. Providing feedback to the DHSCK and accurate dissemination to Council members.**
- 11. Liaison and coordination with other working groups**
- 12. Coordination with stakeholders working in similar fields**
- 13. Identification of technical areas for the implementation of the Digital Health Strategy**
- 14. Annual update of the work plan for the Digital Health Strategy**
- 15. Overall governance for the introduction, review, approval and operationalization of NDHIE software.**

Main Activities:

- 1. General Activities:**
 - Regular meetings (at least once a month).
 - Documenting meetings.
 - Providing feedback to group members.
- 2. Implementation of the Strategic Plan for HIS:**
 - Annual review of work plan and timelines.

- Providing leadership and guidance for the achievement of goals.
 - Receiving reports and monitoring progress from members.
- 3. Consultation with Stakeholders and Experts:**
- Continuous coordination and consultation with stakeholders and experts in the field of digital health.
- 4. Coordination of Technical Data:**
- Management and coordination of technical data for the development of health information systems.

Membership and Quorum:

The quorum of the technical group is assessed by a majority of the participants present according to the law on general administrative procedure.

Responsibilities of the Technical Group:

- 1. Management and Administration Support:**
 - Assist in the implementation of management and administration policies and guidelines.
- 2. Support in the Development of Administrative Capacities:**
 - Providing assistance to improve the administrative capacities of the organization and health institutions.
- 3. Support in the Development of Support Systems:**
 - Contribution to the development and improvement of digital health support systems.
- 4. Support in the Development of Basic Medical Systems:**
 - Contribution to the development of basic medical systems and their integration into the information system.
- 5. Support in the Development of Digital Health Systems:**
 - Facilitating the advancement and implementation of digital health systems at the national level.
- 6. Hardware Development Support:**
 - Assistance in the development and implementation of hardware solutions for healthcare systems.
- 7. Cyber Security and Data Protection Tips:**

- Providing guidance and support for improving cybersecurity measures and protecting health data.
- 8. Composition of the core technical group:** Subgroups may be established depending on the needs assessed by the chair of the core technical group.
- **Chair** - Director of the Department of Health Information System.
 - **Ministry of Health (MoH):** (MoH Administration, Prison Department and Shtime Special Institute)
 - **National Institute of Public Health of Kosovo (NIPHK)**
 - **National Blood Transfusion Center (NBTC)**
-
- **Kosovo Medicines Agency (KMA)**
 - **Kosovo Health Inspectorate (one representative for each Department)**
 - **Kosovo Hospital University Clinical Service (KHUCS)**
 - **Primary Health Care/Municipality of Prishtina (PHC)**
 - **Health Insurance Fund (HIF)**
 - **Private and Public-Private Health Institutions.**

Duties and Responsibilities of IT Officers and HIS Coordinators

1. **Description of work process:** Ensures that systems development is in line with the organization's requirements and needs.
2. **Technical Requirements Collection:** Collects and addresses technical requirements for the development and improvement of software systems, and sends them for review to the Ministry of Health (MoH).
3. **Recommendations for Data Protection and Systems Security:** Provides guidelines for protecting personal data and ensuring security in the use of systems.
4. **User Access Management:** Manages and administers user access to relevant systems, ensuring that each user has access consistent with their responsibilities and duties.
5. **Implementation and Care of IT Infrastructure:** Ensures the implementation and maintenance of the IT infrastructure, guaranteeing its optimal functioning.
6. **Network Needs Identification and Planning:** Plans and identifies requirements to maintain the functionality of the government network so that it operates without interruption.
7. **Disaster Recovery Plans:** Implements and maintains plans for recovering IT systems after a disaster, including hardware recovery.
8. **Health Information System (HIS) Implementation and Support:** Ensures that the health information system is operational and accessible, while maintaining the accessibility and availability of patient data.
9. **Identification of Additional Training Needs:** Identifies opportunities for ongoing training and retraining for health institution staff.

10. **Help Desk Services:** Provides technical support through the help desk to address technical issues and problems.
11. **IT Project Management:** Manages and ensures the efficient implementation of information technology projects.
12. **Promoting Systems Interoperability:** Facilitates the interoperability and integration of various health information systems for more efficient functioning.
13. **Identifying and Addressing Difficulties in the HIS:** Identifies difficulties that arise in the HIS and addresses them by following relevant rules and procedures.
14. **Data Entry into the Health Information System in a Timely manner and Accurately:** Ensures that data is entered into the health information system in a timely manner and accurately.
15. **Cooperation with Regional and Central Units of HIS:** Coordinates and supports cooperation between regional and central units of HIS for better data and systems management.
16. **System Population:** Ensures that the system is filled with the necessary data, respecting the tasks and responsibilities assigned to each sector.
17. **Standard Reporting:** Reports in accordance with standard formats created by the HIS Directorate (DHIS) for requirements for IT equipment, training and systems, which will be re-evaluated by DHIS based on current priorities and assessments.
18. **Data Confidentiality:** Ensures that each user signs the document to maintain the confidentiality and privacy of personal health data, in accordance with data protection law.

**Organizaciona struktura za sprovođenje Strateškog plana razvoja zdravstvenog
informatičnog sistema 2024-2030.
Projektne zadatke (PZ)**

Akronimi

- **KALMS** – Kosovska agencija za lekove i medicinska sredstva
 - **ACR** – Agencija za civilnu registraciju
 - **ASK** – Agencija za statistiku Kosova
 - **AID** – Agencija za informaciono društvo
 - **OEIKP** – Odeljenje za evropske integracije i koordinaciju politika
 - **NDZIE** – Nacionalni digitalni zdravstveni informacioni ekosistem
 - **FZO** – Fond zdravstvenog osiguranja
-
- **TG** – Tehnička grupa
 - **NIJZK** – Nacionalni institut za javno zdravlje Kosova
 - **DJI** – Digitalna javna infrastruktura
 - **UKDZK** – Upravni Komitet za digitalno zdravlje Kosova
 - **PZZ** – Primarna zdravstvena zaštita
 - **MZ** – Ministarstvo zdravlja
 - **NCTK** – Nacionalni centar za transfuziju krvi
 - **ZIS** – Zdravstveni informacioni sistem
 - **UBKSK** – Univerzitetska bolnica i Klinička služba Kosova
 - **PZ** – Projektni zadaci
 - **KP** – Kancelarija premijera

Izvršni rezime

U cilju sprovođenja jedinstvenog i integrisanog zdravstvenog informacionog sistema kao nacionalnog prioriteta, nakon usvajanja Strateškog plana razvoja zdravstvenog informacionog sistema 2024-2030, stvorena je organizaciona struktura koja će podržati efektivno sprovođenje i koordinaciju između organa upravljanja i izvršne vlasti. Uzimajući u obzir složenost aktivnosti i interakciju između njih, ova struktura ima za cilj da razjasni dužnosti i odgovornosti, kao i da odgovori na glavne izazove u sprovođenju.

Organizaciona struktura za sprovođenje Strateškog plana razvoja zdravstvenog informacionog sistema 2024-2030 organizovana je u tri osnovna nivoa. Zajednički cilj ovih nivoa je stvaranje i operacionalizacija jedinstvenog sistema koji se bavi dužnostima definisanim u strategiji.

U skladu sa Zakonom o zdravstvu, odnosno Poglavlje IX, kojim se uređuje zdravstveni informacioni sistem, kojim se utvrđuje da Ministarstvo obezbeđuje uspostavljanje, razvoj i rad jedinstvenog i integrisanog zdravstvenog informacionog sistema u celokupnom zdravstvenom sektoru, bez obzira na oblik svojine, vrstu ustanove i njenu organizaciju, na osnovu normativa i standarda koje utvrđuje Ministarstvo.

Odeljenje zdravstvenog informacionog sistema u okviru Ministarstva ima teret ugovaranja izrade sistema, njihovog održavanja i primene, upravljanja podacima, obezbeđivanja potrebnog hardvera za sve korisnike u skladu sa planom rada svih institucija koje su deo javnog sektora. Zdravstveni sistem, obezbeđuje sa druge strane da zdravstveni sistemi budu dostupni i drugim privatnim i javno-privatnim institucijama u cilju generisanja izveštaja o ključnim pokazateljima u zdravstvenom sektoru u skladu sa zakonskim obavezama i druge obaveze utvrđene važećim zakonodavstvom.

Sve institucije zdravstvenog sektora, bilo javne u zdravstvenom sektoru, imaju obavezu da obezbede da mreža funkcioniše u svojim ustanovama, da identifikuju hardver i sve druge komponente, da planiraju i zahtevaju od Ministarstva zdravstva, sve informacije tehnološki službenici takođe imaju obavezu da daju savete korisnicima odgovarajućih sistema i aplikacija u instituciji u kojoj posluju i imaju ugovor.

Upravni Komitet za digitalno zdravlje Kosova (UKDZK)

- Ovaj komitet ima vodeću, nadzornu, koordinirajuću i savetodavnu ulogu za stvaranje Nacionalnog zdravstvenog informacionog ekosistema (ZIS).

Upravni Komitet za digitalno zdravstvo Kosova (UKDZK) je od velikog značaja za mnoge aspekte zdravstvenog sistema, uključujući poboljšanje pristupa, kvaliteta i efikasnosti. Glavni razlozi zašto je stvaranje namenskog mehanizma za digitalno zdravlje od suštinskog značaja:

Poboljšanje pristupa zdravstvenoj zaštiti: Upravni Komitet za digitalno zdravlje Kosova (UKDZK) može olakšati razvoj digitalnih alata, kao što su platforme telemedicine u skladu sa zakonodavstvom na snazi, koje pomažu da se pokrije jaz u pristupu u udaljenim oblastima ili nedovoljno uslužnim u Kosovo. Ovo omogućava pacijentima da se konsultuju sa zdravstvenim radnicima bez potrebe da putuju daleko, što je posebno korisno u ruralnim područjima.

Standardizacija podataka i interoperabilnost: Upravni Komitet za digitalno zdravlje Kosova (UKDZK) igra ključnu ulogu u uspostavljanju i sprovođenju standarda za razmenu podataka i interoperabilnost između pružalaca zdravstvenih usluga. Ovo omogućava različitim sistemima da bezbedno i efikasno dele podatke o pacijentima, obezbeđujući kontinuitet nege u različitim zdravstvenim ustanovama.

Unapređenje zdravstvenih informacionih sistema (ZIS): centralni mehanizam za digitalno zdravlje može osigurati da se zdravstveni informacioni sistemi pravilno sprovoditi, održavaju i standardizuju, doprinoseći poboljšanju tačnosti podataka, evidencije pacijenata i pouzdanije zdravstvene statistike koja daje informacije o odlukama javnog zdravlja.

Povećana efikasnost i ušteda troškova: Digitalizacijom i automatizacijom procesa, kao što su registracija pacijenata, vođenje evidencije i fakturisanje. Ovo ne samo da poboljšava operativnu efikasnost, već tokom vremena donosi i finansijske uštede zdravstvenom sistemu.

Poboljšano praćenje javnog zdravlja: Uz snažnu digitalnu zdravstvenu infrastrukturu, Kosovo može bolje da prati i odgovori na izazove javnog zdravlja, kao što su epidemije zaraznih bolesti, hronične bolesti, itd. Digitalni zdravstveni registri i analiza podataka mogu pružiti kritične uvide za pravovremenu intervenciju i formulisanje efikasnih zdravstvenih politika.

Promovisanje privatnosti i bezbednosti: preporučuje, savetuje o kreiranju politika privatnosti/zaštite podataka i kibernetičke bezbednosti specifičnih za zdravstveni sektor. Ovo je od suštinskog značaja za zaštitu podataka o pacijentima i obezbeđivanje usklađenosti sa međunarodnim standardima zaštite podataka.

Promovisanje inovacija u zdravstvenoj zaštiti: Upravni Komitet za digitalno zdravlje Kosova (UKDZK) promoviše primenu inovativnih tehnologija u zdravstvu, kao što su AI dijagnostika, zdravstvene aplikacije i alati za daljinsko praćenje. Ove inovacije doprinose kvalitetnijoj nezi i prilagodljivijem zdravstvenom sistemu.

Podrška ciljevima Strategije i Strateškog zdravstvenog sektora 2030. i Strateškog plana za razvoj informacionog sistema zdravlje 2024-2030: Strategije i strateški planovi u zdravstvu imaju koristi od digitalnih zdravstvenih sistema obezbeđivanjem pouzdanih podataka za strateško planiranje i alokaciju resursa. Upravni Komitet za digitalno zdravlje Kosova (UKDZK) preporučuje da inicijative za digitalno zdravlje sa širim ciljevima zdravstvene zaštite budu usklađene kroz jedinstven pristup poboljšanju zdravstvene zaštite.

Upravni Komitet za digitalno zdravstvo Kosova (UKDZK) je od suštinskog značaja za obezbeđivanje strateškog pristupa modernizaciji zdravstvene infrastrukture na Kosovu, stvaranje ekosistema omogućenog digitalnom tehnologijom koji ispunjava rastuće zahteve za zdravstvenu zaštitu i pruža osnovu za održiva poboljšanja zdravlja širom zemlji.

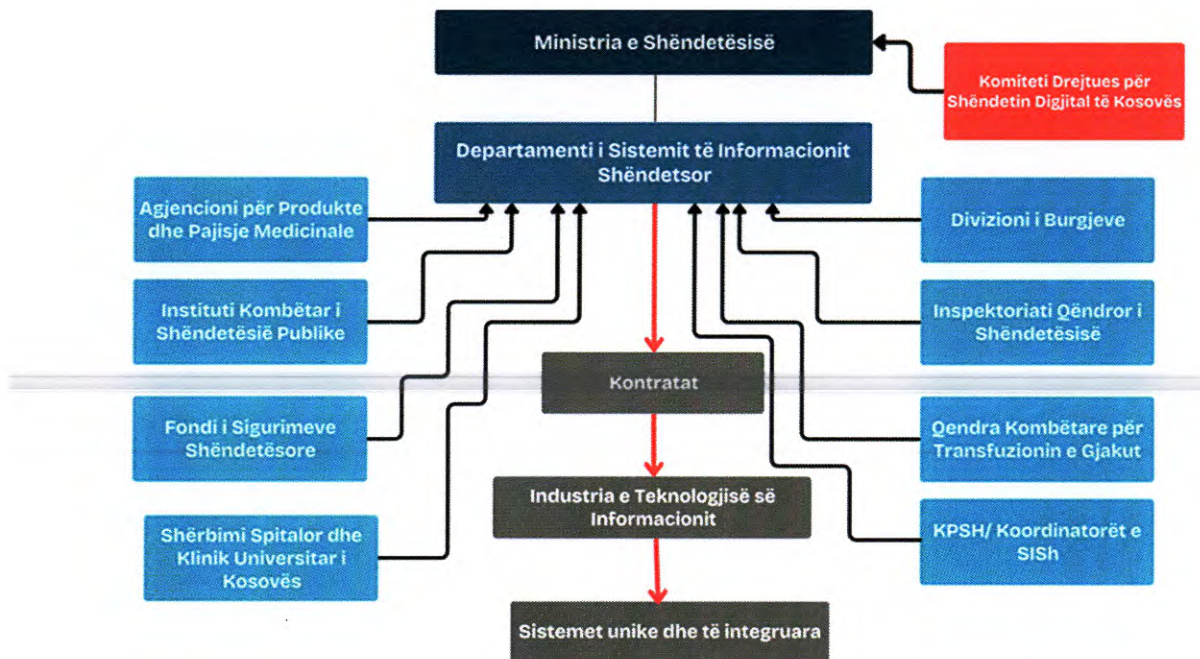
Tehnička grupa (TG)

- Tehnička grupa deluje kao most između UKDZK, organizacija i jedinica u okviru Ministarstva zdravstva (MZ). Ova grupa ima zadatak da koordinira aktivnosti, rešavanje strateških i tehničkih zahteva, a sastoji se od donosilaca odluka, stručnjaka za tehnologiju i zdravstvo, kao i timova za tehničko sprovođenje.

Organizacije i odeljenja unutar i izvan Ministarstva zdravstva

– Ovaj nivo obuhvata sve organizacije u sektoru zdravstva, relevantna odeljenja i jedinice u Ministarstvu i van Ministarstva zdravstva koje učestvuju po potrebi. Njihova uloga je da opisuju radne procese, sisteme međusobnog povezivanja, testiraju i popunjavaju podatke. Takođe, nadležne jedinice su odgovorne za tehnički rad sistema.

Ova kompletna i jasno podeljena struktura ima za cilj da obezbedi održivo sprovođenje i stalnu koordinaciju Strateškog plana za razvoj zdravstvenog informacionog sistema, stvarajući sistem koji ispunjava standarde i specifične zahteve zdravstvenog sektora na Kosovu.

Slika 1: Organogram

Prestanak, modifikacija i varijacija PZ-a

Projektini zadaci predlaže Komitet, a odobrava ga ministar u skladu sa procedurama utvrđenim Pravilnikom Komiteta.

Upravni Komitet za digitalno zdravlje Kosova (UKDZK)

Svrha UKDZK-a

Upravni Komitet za digitalno zdravlje Kosova (UKDZK) ima savetodavnu ulogu i obezbeđuje kontinuirano praćenje, strateško usmeravanje i koordinaciju akcija za stvaranje kompletnog nacionalnog ekosistema zdravstvenog informacionog sistema (ZIS).

Dužnosti i odgovornosti UKDZK-a:

- 1. Predlaže izradu, ažuriranje i eventualnu reviziju Strategiju digitalnog zdravlja:** UKDZK predlaže izradu, ažuriranje i eventualna revizija Strategije digitalnog zdravlja i plana razvoja Zdravstvenog informacionog sistema (ZIS), za opšti pravac i dugoročne ciljeve digitalnog zdravlja na Kosovu.
- 2. Upravljanje i praćenje sprovođenja Sistema zdravstvenog zdravlja:** Komitet prati sprovođenje i funkcionisanje Zdravstvenih informacionih sistema u skladu sa definisanom strategijom, daje savete, preporuke Odeljenju zdravstvenog informacionog sistema i za planiranje i strateško upravljanje ZIS-a;

3. **Predlaže izradu Politika za upravljanje zdravstvenim informacijama:** UKDZK će predložiti politike koje usmeravaju upravljanje zdravstvenim informacijama.
4. **Predlaže opcije za obezbeđivanje finansijskih resursa i podrške:** UKDZK preporučuje obezbeđivanje sredstava za sprovođenje strategije digitalnog zdravlja, uključujući i preporuku za izvor sredstava.
5. **Rešenje strateških i tehničkih pitanja:** UKDZK olakšava rešavanje glavnih izazova koje je tehnička grupa identifikovala tokom implementacije Akcionog plana Strateškog plana za razvoj zdravstvenog informacionog sistema 2024-2030, i u delokrugu daje preporuke za rešavanje problema koji su evidentirani.
6. **Koordinacija sa glavnim akterima:** usmerava saradnju između zainteresovanih strana, uključujući Ministarstvo zdravstva, pružaoce zdravstvenih usluga, druge lokalne vladine i nevladine institucije, kako bi se osigurala koordinacija i podrška digitalnim zdravstvenim inicijativama u skladu sa međunarodnim standardima.
7. **Nadzor interoperabilnosti i standarda podataka:** UKDZK predlaže standarde za razmenu podataka i interoperabilnost sistema, obezbeđujući da svi zdravstveni sistemi na Kosovu rade u harmoniji.
8. **Izgradnja kapaciteta i obuka:** UKDZK preporučuje programe obuke i inicijative za povećanje digitalnih veština zdravstvenih stručnjaka i tehničkog osoblja, kako bi se garantovala odgovarajuća i bezbedna upotreba digitalnih tehnologija u zdravstvenom sektoru.
9. **Istraživanje i vrednovanje:** predlaže istraživanja i vrednovanje za merenje uticaja i efikasnosti inicijativa za digitalno zdravlje i za informisanje donošenja odluka za budući razvoj.

Odgovorni za UKDZK utiču na stvaranje održivog i funkcionalnog zdravstvenog informacionog ekosistema na Kosovu, obezbeđujući da digitalni sistemi podržavaju kvalitetnu i dostupnu zdravstvenu zaštitu za sve građane.

UKDZK rukovodi ministar zdravstva ili delegirani službenik koji odgovara ministru zdravstva.

Članstvo i kvorum

- **Predsedavajući:** Ministar zdravstva ili delegirani službenik
- **Zamenik predsedavajućeg:** Odeljenje Zdravstvenog informacionog sistema (ZIS),
- **Sekretarijat:** Odeljenje Zdravstvenog informacionog sistema (ZIS)
- **Članovi:** Predstavnici od:
 - Univerzitetska bolnička i Klinička služba Kosova (UBKSK)
 - Nacionalni institut za javno zdravlje Kosova (NIJZK)

- Fond zdravstvenog osiguranja (FZO)
 - Kancelarija premijera (KP)
 - Predstavnik iz Ministarstva administracije lokalne samouprave (MALS)
 - Predstavnik iz Agencije za civilnu registraciju (ARC)
 - Predstavnik iz Agencije za informaciono društvo (AID)
 - Predstavnik iz Agencije za statistiku Kosova (ASK)
 - Predstavnik iz Agencije za informacije i privatnost (AIP)
 - Predstavnik iz Agencije za kibernetičku bezbednost
-
- Pravno odeljenje
 - Odeljenje za zdravstveno strateško planiranje

Komitet po potrebi može proširiti članstvo na druge organizacije ili pojedince. Komitet će razvijati aktivnosti na osnovu pravilnika o svom radu i ovaj pravilnik će odobravati sama komisija. Odluke se donose po kvorumu utvrđenim pravilnikom.

Tehnička grupa (TG) za sprovođenje

Dužnosti i odgovornosti Tehničke grupe (TG):

1. **Rešavanje strateških i tehničkih zahteva:** TG je odgovorna za identifikaciju i rešavanje zahteva u vezi sa sprovođenjem strategije digitalnog zdravlja i tehničkih potreba koje proizilaze iz ove strategije.
2. **Izrada i nadzor standarda:** TG igra ulogu u razvoju, odobravanju standarda za razmenu podataka, interoperabilnost sistema i bezbednost informacija u digitalnim zdravstvenim sistemima.
3. **Nadgledanje softverskih komponenti NDZIE:** TG prati razvoj i učinak softverskih komponenti Nacionalnog digitalnog zdravstvenog informacionog ekosistema (NDZIE) kako bi se obezbedio efikasan i održiv rad.
4. **Obezbeđivanje pristupa i zaštite podataka:** TG je uključen u sprovođenju najboljih praksi za zaštitu i bezbednost podataka, obezbeđujući da zdravstvene informacije budu bezbedne i dostupne samo ovlašćenim licima.
5. **Nadzor i koordinacija tehničke infrastrukture:** TG obezbeđuje da tehnološka infrastruktura neophodna za rad digitalnih zdravstvenih sistema bude adekvatna i funkcionalna, uključujući vezu sa javnom digitalnom infrastrukturom.
6. **Izrada Standardnih operativnih procedura (SOP):** TG izrađuje SOP i pruža tehničke smernice za rad zdravstvenih informacionih sistema, uključujući skladištenje, pristup i distribuciju informacija.

7. **Konsultacije i koordinacija sa drugim akterima:** TG blisko saraduje sa razlicitim zainteresovanim stranama u oblasti digitalnog zdravlja, ukljucujuci tehnoloske strucnjake i predstavnike zdravstvenih institucija, kako bi se osiguralo da su tehnicki standardi i politike uskladeni.
8. **Unapredenje tehnickih kapaciteta:** TG organizuje i nudi obuku za unapredenje tehnickih i digitalnih vestina osoblja ukljucenog u implementaciju i upravljanje sistemima digitalnog zdravlja.

Ciljevi Tehnicke radne grupe

1. Nadzor nad standardima podataka

- Usvajanje i koricenje standarda koji podrzavaju Strateski plan za razvoj zdravstvenog informacionog sistema 2024-2030.

2. Obezbedivanje adresiranja strateskih inicijativa

- Angazovanje sa nacionalnim i medunarodnim standardima i telima za akreditaciju.
- Izrada plana za interoperabilni NDZIE.
- Implementacija modela upravljanja podacima i pristupom.
- Sprovođenje nacionalne legitimacije za zdravstvenu zaštitu.

3. Izrada smernica za NDZIE

- Standardizacija podataka i definisanje tehnika u zdravstvenom sektoru.
- Kreiranje i usvajanje univerzalnog identifikatora pacijenta.
- Obezbedivanje pristupa i standarda bezbednosti.

4. Nadgledanje softverskih komponenti NDZIE

- Koricenje interfejsa i obezbedivanje njihovog ucinaka.

5. Resavanje strateskih inicijativa za interaktivne registre

- Razvoj i sprovođenje osnovnih registara za interaktivne sisteme.
- Strateski plan za analizu zdravstvenih podataka i unapredenje mogućnosti izveštavanja.

6. Izrada uputstva za integraciju NDZIE

7. Nadzor nad infrastrukturnim komponentama NDZIE

- Uskladjivanje sa Javnom digitalnom infrastrukturom Kosova (JDI).

8. Obezbedivanje povezanosti sa drzavnom mrežom za zdravstvene institucije

- Razvoj standarda za održivost zdravstvenih institucija i za sve nivoe zdravstvenog sistema.

9. Izrada smernica za skladištenje i bezbednost podataka

- Standardi za skladištenje i upravljanje serverskom infrastrukturom, fizička i elektronska bezbednost podataka.

10. Obezbeđivanje povratnih informacija za UKDZK i tačna diseminacija članovima Saveta.

11. Povezanost i koordinacija sa drugim radnim grupama

12. Koordinacija sa akterima koji rade u sličnim oblastima

13. Identifikacija tehničkih oblasti za sprovođenje Strategije digitalnog zdravlja

14. Godišnje ažuriranje plana rada za Strategiju digitalnog zdravlja

15. Opšte upravljanje za uvođenje, pregled, odobrenje i operacionalizaciju NDZIE softvera.

Glavne aktivnosti:

1. Opšte aktivnosti:

- Redovni sastanci (najmanje jednom mesečno).
- Dokumentacija sastanaka.
- Pružanje povratnih informacija članovima grupe.

2. Sprovođenje Strateškog plana za ZIS:

- Godišnji pregled plana rada i rokova.
- Pružanje vođstva i uputstva za postizanje ciljeva.
- Primanje izveštaja i praćenje napretka od članova.

3. Konsultacije sa akterima i stručnjacima:

- Kontinuirana koordinacija i konsultacije sa akterima i stručnjacima iz oblasti digitalnog zdravlja.

4. Koordinacija tehničkih podataka:

- Upravljanje i koordinacija tehničkih podataka za razvoj zdravstvenih informacionih sistema.

Članstvo i kvorum:

Kvorum tehničke grupe ocenjuje se većinom prisutnih u skladu sa zakonom o opštem upravnom postupku.

Odgovornosti tehničke grupe:

1. Podrška menadžmentu i administraciji:

- Pomoć u sprovođenju politika i smernica upravljanja i administracije.

2. Podrška u razvoju administrativnih kapaciteta:

- Pružanje pomoći za unapređenje administrativnih kapaciteta organizacije i zdravstvenih institucija.

3. Podrška u razvoju sistema podrške:

- Doprinos razvoju i unapređenju sistema podrške digitalnom zdravlju.

4. Podrška u razvoju osnovnih medicinskih sistema:

- Doprinos razvoju osnovnih medicinskih sistema i njihovoj integraciji u informacioni sistem.

5. Podrška u razvoju Sistema digitalnog zdravlja:

- Omogućavanje unapređenja i sprovođenje digitalnih zdravstvenih sistema na nacionalnom nivou.

6. Podrška za razvoj hardvera:

- Pomoć u razvoju i sprovođenju hardverskih rešenja za zdravstvene sisteme.

7. Saveti za Kibernetičku bezbednost i zaštitu podataka:

- Pružanje smernica i podrške za unapređenje mera kibernetičke bezbednosti i zaštitu zdravstvenih podataka.

8. Sastav ključne tehničke grupe: Podgrupe se mogu formirati u zavisnosti od potreba koje proceni rukovodilac ključne tehničke grupe

- **Predsedavajući** – Direktor Odeljenja za zdravstveni informacioni sistem.
- **Ministarstvo zdravstva (MZ):** (Administracija Ministarstva zdravstva, Odeljenje za zatvore i Specijalni institut Štimlje)
- **Nacionalni institut za javno zdravlje Kosova (NIJZK)**
- **Nacionalni centar za transfuziju krvi (NCTK)**
- **Kosovska agencija za lekove i medicinska sredstva (KALMS)**
- **Zdravstveni inspektorat Kosova (od strane predstavnika odeljenja)**
- **Univerzitetska bolnica i Klinička služba Kosova (UBKSK)**
- **Primarna zdravstvena zaštita/Opština Priština (PZZ)**
- **Fond zdravstvenog osiguranja (FZO)**
- **Privatne i javno-privatne zdravstvene institucije.**

Dužnosti i odgovornosti službenika IT-a i koordinatora ZIS-a

1. **Opis procesa posla:** Osigurava da je razvoj sistema u skladu sa zahtevima i potrebama organizacije.
2. **Prikupljanje tehničkih zahteva:** Prikuplja i adresira tehničke zahteve za razvoj i unapređenje softverskih sistema i dostavlja ih na razmatranje Ministarstvu zdravstva (MZ).
3. **Preporuke za zaštitu podataka i bezbednost sistema:** Pruža smernice o zaštiti ličnih podataka i obezbeđivanju bezbednosti u korišćenju sistema.
4. **Upravljanje pristupom korisnika:** Upravlja i administrira pristup korisnika relevantnim sistemima, osiguravajući da svaki korisnik ima pristup u skladu sa svojim odgovornostima i dužnostima.
5. **Sprovođenje i održavanje infrastrukture IT-a:** Obezbeđuje sprovođenje i održavanje infrastrukture IT-a, garantujući njen optimalan rad.
6. **Identifikacija i planiranje mrežnih potreba:** Planira i identifikuje zahteve za održavanje funkcionalnosti državne mreže tako da ona radi bez prekida.
7. **Planovi oporavka nakon katastrofa:** Sprovodi i održava planove za oporavak IT sistema nakon katastrofe, uključujući oporavak hardvera.
8. **Implementacija i podrška zdravstvenog informacionog sistema (ZIS):** Osigurava da je zdravstveni informacioni sistem operativan i dostupan, održavajući dostupnost i dostupnost podataka o pacijentima.
9. **Identifikacija potreba za dodatnom obukom:** Identifikuje mogućnosti za kontinuiranu obuku i prekvalifikaciju za osoblje zdravstvenih institucija.
10. **Usluge Tehničke pomoći (Help Desk):** Pruža tehničku podršku putem službe za pomoć za adresiranje tehničkih pitanja i problema.
11. **Upravljanje projektima IT-a:** Upravlja i obezbeđuje efikasno sprovođenje projekata informacione tehnologije.
12. **Promovisanje interoperabilnosti sistema:** Olakšava interoperabilnost i integraciju različitih zdravstvenih informacionih sistema za efikasniji rad.
13. **Identifikacija i rešavanje poteškoća u ZIS:** Identifikuje poteškoće koje se javljaju u ZIS i rešava ih prateći relevantna pravila i procedure.
14. **Pravovremeni i tačni unos podataka u ZIS:** Osigurava da se podaci unose u zdravstveni informacioni sistem na blagovremen i tačan način.
15. **Saradnja sa regionalnim i centralnim jedinicama ZIS-a:** Koordinira i podržava saradnju između regionalnih i centralnih jedinica ZIS-a za bolje upravljanje podacima i sistemima.
16. **Popunjavanje sistema:** Osigurava da je sistem popunjen potrebnim podacima, poštujući zadatke i odgovornosti dodeljene svakom sektoru.
17. **Standardno izveštavanje:** Izveštaji u skladu sa standardnim formatima koje je kreirala Direkcija ZIS-a (DZIS) za zahteve za IT opremu, obuku i sisteme, koje će DZIS ponovo proceniti na osnovu trenutnih prioriteta i procena.
18. **Poverljivost podataka:** Osigurava da svaki korisnik potpiše dokument radi očuvanja poverljivosti i privatnosti ličnih zdravstvenih podataka, u skladu sa zakonom o zaštiti podataka.